

Helse- og omsorgsdepartementet

postmottak@hod.dep.no

Deres ref.: 16/3783-

Vår.ref.: 193/15

16.september 2016

Høringssvar – endring i EØS-forskriften om godkjenning av helsepersonell – gjennomføringer i EUs yrkeskvalifikasjonsdirektiv

Norges Farmaceutiske Forening (Farmaceutene) takker for anledningen til å komme med våre innspill. Vi representerer farmasøyter med utdanning på universitet og høyskolenivå (provisorfarmasøyter og reseptarfarmasøyter).

Pasientsikkerheten må ha førsteprioritet

Pasientsikkerheten må alltid være førsteprioritet når det gjelder autorisasjon av helsepersonell. Farmaceutene mener det er essensielt at alt helsepersonell kan kommunisere med pasienter på norsk. Vi mener også at myndighetene har et særskilt ansvar for å sikre at helsepersonell med utenlandsk utdanning er kvalifisert til å utføre sitt yrke like godt som helsepersonell med norsk utdanning. Det bør også påhvile myndighetene et ekstra ansvar å sikre at alt helsepersonell utdannet utenfor Norge får kunnskap om nasjonale forhold som er av vesentlig betydning for utøvelsen av yrket.

Språkkrav

Det påhviler både arbeidsgiver og helsepersonellet selv et ansvar for å påse at den enkelte har nødvendige ferdigheter i norsk og kvalifikasjoner for å utføre arbeidet. Men myndighetene som utsteder av autorisasjonen må også være sitt ansvar bevisst og via lovverk og forskrift stille samme krav til alle utenlandske søker for å ivareta hensynet til pasientsikkerheten. Vi mener derfor at språkkrav må forskriftsfestes. Det er stor mangel på farmasøyter i Norge og vi tror det derfor er vanskelig for arbeidsgivere i tilstrekkelig grad å sikre at dette er på plass. Vi er bekymret for at det kan medføre at man ansetter kandidater med mangelfulle språkferdigheter. Da er det også vanskelig å vite om kandidaten har de nødvendige kunnskapene til å utføre arbeidet.

Absoluttkrav til formell kompetanse

Farmaceutene mener formelle kvalifikasjoner og utdanning skal være et absoluttkrav uansett arbeidserfaring for å sikre tilfredsstillende kvalitet etter norsk standard. Arbeidserfaring eller såkalt kyndighet kan aldri erstatte formell kompetanse.

Krav om fagprøve

Når det gjelder forhold som vedrører farmasøyter spesielt ønsker vi oss fagprøver for å teste kompetanse og ferdighetsnivå. Farmasøyter har en lovfestet rettighet til å ekspedere resepter og rekvisisjoner ifølge apoteklovens § 4-4. Norske farmasistudenter med lisens må ha bestått eksamen i ekspedisjonsarbeid før de får denne rettigheten. Farmaceutene mener at alle farmasøyter med utenlandsk utdanning som søker om autorisasjon i Norge må bestå tilsvarende eksamen i ekspedisjonsarbeid ved universitet eller høyskole for å gis autorisasjon i Norge.

En fagprøve i form av den omtalte eksamen i ekspedisjonsarbeid vil kartlegge om søker har tilstrekkelig kunnskaper til å ivareta pasientsikkerheten. Evnen til å kommunisere forståelig på norsk med pasienter om bruken av legemidler, videreformidling av kunnskaper om f.eks legemiddelinteraksjoner, nasjonale faglige retningslinjer, lovverk og refusjonsregler er noen av de emnene som testes i ekspedisjonsarbeidseksamen.

Farmaceutene mener det må stilles samme krav til alle farmasøyter utdannet utenfor Norge uavhengig av om de er utdannet i EU/EØS eller fra tredjeland.

Profesjonsspesifikke nasjonale fag

Farmaceutene mener at kursene som tilbys i nasjonale fag igjen må bli profesjonsspesifikke. Tilbakemeldinger fra våre medlemmer som har tatt kurs i nasjonale fag i 2014-15 er at de blir altfor generelle og lite relevante for farmasøyters arbeidsoppgaver i apotek eller i helsetjenesten for øvrig.

Varsling

Det må være krav om at ansvarlige myndigheter melder til berørte og ansvarlige parter hvis en yrkesutøver må fratras retten (permanent eller midlertidig) til å utøve yrket.

Farmaceutene støtter derfor at alle helseyrker inkluderes i varslingsreglene til andre land om tap av autorisasjon og andre forhold som er beskrevet.

Politiattest

Det innføres nå politiattest for norske farmasistudenter hjemlet i legemiddeloven for narkotika. Legemiddelmelding skisserer en rekke områder der farmasøyters legemiddelkompetanse kan og bør brukes mer i både primær- og spesialisthelsetjenesten.

Det vil bety økt samhandling med barn og utsatte personer så krav om politiattest bør gjelde alle farmasøyter som skal praktisere i Norge.

Delvis adgang til yrket og midlertidige lisenser

Reseptarfarmasøyter er ikke harmonisert og omfattes ikke av den generelle ordningen. Farmaceutene mener at det er i strid med forsvarlig yrkesutøvelse og vil kunne få alvorlige konsekvenser for pasientsikkerheten om noen skulle få delvis adgang til yrket uten at de samtidig oppfyller kravene til å få en autorisasjon som minimum reseptarfarmasøyt. Midlertidige lisenser i påvente av en autorisasjon er også en uting og kan utgjøre en stor fare for pasientsikkerheten. Enten oppfyller man kravene til autorisasjon eller så gjør man det ikke. I tvilstilfelle må pasientsikkerheten være førsteprioritet.

Assistansesenter

Vi støtter direktivets artikkel 57b som stiller krav om at det skal opprettes et assistansesenter som skal veilede yrkesutøvere og andre assistansesenter i EØS om innholdet i direktivet og norsk lovverk og regulerte yrker. Flere søkere med utenlandske utdanninger faller inn i kategorien der utdanningene ikke er harmonisert. Farmaceutene mener det må stilles krav til at det innhentes råd og vurderinger fra sakkyndige for å fastsettes hvilke tilleggskrav disse må tilegne seg for å kunne innvilges autorisasjon. Vurderingen må være forpliktene. Det kan ikke overlates til saksbehandlere i Helsedirektoratet uten nødvendig innsikt i faget på egenhånd å gjøre jevngodhetsvurderinger. I tillegg må det kunne tilbys komplementær utdannelse slik at man får en reell mulighet til å kunne oppnå tilleggskravene.

Yrkesutøveres problembeskrivelser

Etter artikkel 60 nr.1 skal Norge sende rapporter til Europakommisjonen som blant annet skal inneholde statistikk om vedtak og en beskrivelse av problemer som yrkesutøvere har opplevd som følge av direktivet. Hvordan yrkesutøveres problembeskrivelser med direktivet skal kartlegges burde vært omtalt i dette notatet.

Profesjonskort

Farmaceutene støtter at det innføres profesjonskort for helsepersonell og at provisorfarmasøyter er blant de første yrkene som omfattes av ordningen. Det er viktig for Farmaceutene at søknad om autorisasjon inkluderes i det samme standardiserte elektroniske systemet for dokumentasjon av kvalifikasjoner så søknad om profesjonskort og

autorisasjon skjer i samme prosess. Det er fint at det legges til rette for å forenkle denne søknadsprosessen.

Resertifisering

Kommentarer til § 22 i direktivet om etter- og videreutdanning savnes i høringen. Farmaceutene ønsker seg en resertifisering av provisor- og reseptarfarmasøyt autorisasjonen etter gitt tid slik mange andre EU-land allerede har. Myndighetene må ha ansvar for den formelle sertifisering, men vi er åpne for hvordan et slikt resertifiseringsløp bør organiseres.

Utfordrer nasjonale regelverk

Avslutningsvis ønsker vi å løfte momenter som ikke er adressert i dette høringsnotatet vedrørende nye teknologiske løsninger som vil utfordre nasjonale regelverk fordi det gir helsepersonell muligheter til å operere over landegrensene. Det kan for eksempel være utenlandske nettapotek som tilbyr farmasøytelig legemiddelveiledning i Norge, eller forskrivere av legemidler som tilbyr elektroniske resepter som kan ekspederes på apotek i hele EU også i Norge. Hvordan kontrollere at disse tilfredsstill minimumskrav, og hvilke tiltak/sanksjonsmuligheter har man eventuelt ved mangler?

Vennlig hilsen

NORGES FARMACEUTISKE FORENING

Tove Ytterbø
Leder

Brevet er godkjent elektronisk og mangler derfor signatur

Norges Farmaceutiske Forening (Farmaceutene) er profesjonsforeningen for farmasøyer. Foreningen arbeider for riktig legemiddelbruk og for en høy faglig og yrkesetisk standard blant våre 3500 medlemmer. Farmasøyer er den gruppen autorisert helsepersonell med bredest ekspertise på legemidler. Vår legemiddelfaglige kompetanse dekker hele spennet fra forskning via produksjon, distribusjon og til klinisk bruk av legemidler